

גם אני משתתף
בלימוד הזוהר היזמי

ביאורים, פנינים, מוסרים וחדושים משיעורי
האדמו"ר רבי יאשיהו פלמא שליט"א
לפרשת השבוע

פרשת בהעלותך

פרשת בהעלותך

"בְּהֵעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרוֹת"

כשהתורה והפרנסה של האדם הן ביושר
והגינות הוא יוכל להגיע לדרך האמת
הנכונה

בפרשת השבוע אומרת התורה הקדושה
"בְּהֵעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרוֹת" ומובא במדרש (במד"ר
טו, ט) **אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל "שֶׁלַח אוֹרְךָ וְאֶמְתֵּךְ הִמָּה
יִנְחוּנֵי"** (תהלים מג, ג).

הגמרא אומרת (ב"ב כה:): אמר רבי יצחק
הרוצה שיחכים ידרים ושיעשיר יצפין
וסימניך שלחן בצפון ומנורה בדרום. אדם
שרוצה להחכים ידרים, כי המנורה הייתה
בדרום והיא מסמלת את התורה הקדושה,
התורה הקדושה נמשלה לנר "פִּי נֵר מְצֻוֶה,
וְתוֹרָה אוֹר" (משלי ו, כג) ולכן אדם שרוצה
להחכים ילך לדרום כמו המנורה שהייתה

בדרום. ואדם שרוצה להעשיר יצפין, כי השולחן בבית המקדש היה בצד צפון והשולחן כביכול זה האוכל והלחם של האדם.

אבל האדם צריך לדעת יסוד גדול, המנורה והשולחן הם קשורים אחד בשני, אדם לא יכול לומר אני אלמד תורה בקדושה וביראת שמיים בדבקות ובצדקות, אבל מצד שני "טובל ושרץ בידו" עובד שלא ביושר ועושה את מלאכתו שלא בהגינות ולא ביושר כי אז יאבד את הכל. אי אפשר ללמוד תורה ביושר ולעבוד שלא ביושר. צריך שהתורה והפרנסה שניהם יהיו ביושר ובהגינות ובדרך טובה.

וכך יובן מתי שאמר הקב"ה בַּהֲעֹלְתָךְ אֶת הַנֵּרוֹת, שצריך להתחזק בתורה שזו המנורה והרוצה להחכים ידרים, אמרו בני ישראל "שֶׁלַח אֹרֶךְ" שזו התורה, "וְאִמְתָּךְ" שזו האמת, שהפרנסה תהיה ביושר ואמת.

ויחד "הַמָּה יִנְחוּנֵי" לדרך האמת עם תורה
ופרנסה בדרך הנכונה ולא ח"ו בדרך לא
טובה.

יש הרבה אנשים שלומדים תורה אבל
הפרנסה שלהם לא ביושר והגינות, מתי
שלומדים תורה והפרנסה לא בהגינות
פוגמים בתורה הקדושה. "עֲשֵׂה עֲשֵׂר וְלֹא
בְּמִשְׁפָּט בְּחֻצֵי יָמֵינוּ יַעֲזֹבֵנוּ וּבְאַחֲרֵיתוֹ יִהְיֶה
נֶבֶל" (ירמיהו יז, יא) אדם צריך שהתורה שלו
תהיה ביושר ובהגינות וגם הפרנסה שלו
תהיה כך.

— • —

**"וַיַּעַשׂ כֵּן אֶהְרֵן אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה הָעֶלְיָה
נִרְתִּיחַ"**

מתי שיצר הרע רואה אדם שעולה
ומתעלה בדרך טובה ונכונה הוא נלחם בו
בכוחות מעל הטבע

בפרשת השבוע התורה הקדושה מספרת לנו על אהרן הכהן שהיה מדליק את המנורה מידי יום. רש"י במקום אומר להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. לא שינה ממה שציוה אותו הקב"ה. נבוא ונקשה איזו הוא אמינא יש לנו שאהרן הכהן ישנה ממה שהקב"ה ציווה אותו, הקב"ה ציווה איך להדליק את המנורה, הדלקת המנורה במשכן הייתה דבר מרומם וגדול ביותר לכל עם ישראל, מתי שאהרן היה מדליק את המנורה הוא היה מרים איתו את כל נשמות עם ישראל לדרגות גבוהות ביותר, אם כך מה השבח שהתורה משבחת את אהרן שלא שינה?

אז אולי אפשר לפרש ולומר, המשנה אומרת (אבות ה, ה) **עֲשׂוּהָ נְסִים נַעֲשׂוּ לְאַבוֹתֵינוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ.. וְלֹא אֶרֶע קְרִי לְכַהֵן גְּדוֹל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים**. זה שהכהן הגדול לא ראה קרי ביום הכיפורים, זה אחד מהניסים שנעשו לאבותינו בבית המקדש. מקשה התוספות יום טוב אז נס יש בזה, הרי שבעה ימים לפני יום כיפור היו מפרישים את הכהן גדול מביתו, הוא לא היה אוכל בשר ושותה יין, היה מנותק מכל העולם. כל היום היו יושבים ומדברים איתו דברים קדושים ומרוממים ופרחי כהונה היו קוראים לו במגילת איכה ובספרים שיכניעו את ליבו, אם כך איך יגיע לקרי הרי בדרך שכל אין מציאות שיגיע לקרי, אם כך למה התורה מונה את זה כאחד מהעשרה ניסים שנעשו לאבותינו בבית המקדש?

אלא מתרץ התוספות יום טוב ואומר, היצר הטוב והיצר הרע הם כמו שני אויבים שמתקוטטים כל הזמן ומתי שאחד מהם

רואה שהוא עומד להפסיד ולהיכשל, הוא אוסף כוחות מעל הטבע להילחם עם השני. כך גם ביום כיפור, היצר הרע כשרואה את העבודה של יום כיפור ועם ישראל עולה ומתעלה ומגיע לדרגות גבוהות וקדושות, הוא אוסף כוחות עצומים להכשיל את הכהן גדול, לכן שלא יצא קרי לכהן ביום הכיפורים זה נס מעל הטבע, כי על פי טבע לא צריך לצאת קרי לכהן גדול כי הוא שומר על עצמו מאוד. אבל מצד שני, היצר הרע בא עם כוחות מעל הטבע שאין מציאות שלא ליפול ואז הקב"ה עושה נס שהכהן הגדול לא יכשל בקרי.

אם כך אנחנו רואים פה יסוד גדול, מתי שאדם עולה ומתעלה, מביא את עצמו לדרגות גבוהות ביותר, היצר הרע בא בכוחות מעל הטבע להחטיא ולהכשיל את האדם. וכדי להינצל מכזה מצב צריך נס, כי מתי שהיצר הרע רואה שהוא מפסיד הוא בא בכוחות על טבעיים.

וכך אפשר לפרש גם אצל אהרן הכהן, הדלקת המנורה זה משהו גבוה ביותר שמרים את כל נשמות עם ישראל ומביא אותם לדרגות מרוממות וקדושות ביותר ולכן יצר הרע היה בא בכוחות חזקים ביותר להכשיל את אהרן מתי שהיה מדליק את המנורה. מלמד שלא שינה, עם כל זה שיצר הרע היה בא עם כוחות על טבעיים להכשיל את אהרן, אהרן לא שינה ונשאר בקדושה וטהרה ולא נפל בעצת היצר הרע.

ומפה נלמד יסוד גדול לחיים של האדם, מתי שאדם מתחיל לעלות ולהידבק בקב"ה, בונה לעצמו דרך חדשה ומתחיל ללכת בדרך טובה בלימוד תורה, בפרנסה, בשלום בית בחברות עם אנשים ובכל עניין בחיים, יצר הרע רואה שמשהו טוב הולך ונבנה מתחיל לרקום עור וגידים והוא בא עם כוחות חזקים מעל הטבע שצריך נס שלא ליפול ולהיכשל בעצת היצר הרע. וכדי

לעמוד ולזכות לזה צריך תפילות, הכנעת
הלב ודבקות בהשם.

— • —

**"וַיַּעַשׂ כֵּן אֶהֱרֹן אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה הַעֲלֶה
נִרְתִּיחָה"**

האדם צריך לשאוף שאיבריו ירצו
מעצמם לבד לקיים את רצון השם

בפרשת השבוע התורה מספרת לנו על
הציווי שאהרן נצטווה להדליק את המנורה
והתורה הקדושה אומרת **"וַיַּעַשׂ כֵּן אֶהֱרֹן"**
ורש"י אומר להגיד שבחו של אהרן שלא
שינה. כל המפרשים הקשו אהרן היה קדוש
עליון ופשוט שאהרן לא ישנה את דבר
השם, אם כך מה החידוש פה שאהרן לא
שינה מדבר השם?

אלא אפשר לפרש ולומר על פי מה
שאומר קדוש ישראל רבי מנחם מנדל
מרימינוב (דברי מנחם, פ. וירא) על אברהם

אבינו. התורה הקדושה אומרת (בראשית כב, י) **"וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת יָדוֹ וַיִּקַּח אֶת הַמַּאֲכָלֶת לְשַׁחֵט אֶת בְּנוֹ"** שואל רבי מנחם מנדל מרימינוב הרי יש פה לשון יתרה למה היה צריך לומר **"וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת יָדוֹ"**, הרי מספיק לומר שלקח את המאכלת והתורה לא מוסיפה סתם מילים שלא צריך אותן, אם כך בשביל מה היה צריך לכתוב וישלח אברהם את ידו?

אלא ידוע שאצל הצדיקים הגדולים הגוף שלהם מרגיש מה הקב"ה רוצה, האיברים שלהם מרגישים מה הקב"ה רוצה שיעשו מבלי שיגידו להם. כך אצל אברהם אבינו, הקב"ה לא רצה שאברהם אבינו יקריב את הבן שלו לעולה והאיברים של אברהם אבינו לא רצו לקיים את זה כי הקב"ה לא רצה, אבל מצד שני הקב"ה כן אמר לו. אז הגוף של אברהם הרגיש שהקב"ה לא רוצה, לכן אברהם אבינו היה צריך לכפות על הידיים שלו בכוח לקחת את המאכלת לשחוט את

בנו, עד שהקב"ה אמר לו "אַל תִּשְׁלַח יָדְךָ
 אֶל הַנֶּעָר וְאֶל תַּעֲשׂ לוֹ מְאוּמָה" (שם, יב) ולכן
 הלשון המיותרת שנראית בפסוק.

וכך גם מה שאנו אומרים בהגדה של
 פסח לפני שהקב"ה נתן לנו את התורה בהר
 סיני, אֱלוֹ קִרְבָּנוּ לְפָנֵי הַר סִינִי, וְלֹא נָתַן לָנוּ
 אֶת הַתּוֹרָה, דִּיּוּנו. נקשה ונאמר מה יעזור
 לנו להיות ליד הר סיני בלי התורה שהיא
 העיקר, אלא בני ישראל הגיעו בהר סיני
 לדרגה וקדושה כל כך גבוהה שהגוף שלהם
 הרגיש מה הקב"ה רוצה ומה רצון השם.
 לכן אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את
 התורה דיינו, כי האיברים שלנו לבד הרגישו
 מה הקב"ה רוצה וקיימו את רצון השם.

וזה יסוד גדול שהצדיקים הגדולים
 מרגישים בגוף שלהם מה רצון השם, הגוף
 שלהם לבד רוצה לקיים את רצון השם.
 וזה העניין אצל אהרן שלא שינה, הגוף של
 אהרן הגיע לדרגה גבוהה ומרוממת שגופו

רצה לקיים את רצון ה' גם בלי שמיעה, אך שמע את דבר ה'. זו הגדולה הגדולה של האדם לשאוף כל ימי חייו, להגיע לדרגה שאבריו לבד ירצו לקיים את דבר ה'.

— • —

**"וַיַּעַשׂ כֵּן אֶהְרֵן אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה הָעֶלְיָה
נִרְתִּיחָה"**

האדם צריך להתחזק דרך התורה
והמצוות ולא מהלימוד וההתרחקות
ממעשי הרשעים

אנחנו מוצאים בפרשת השבוע הקב"ה מצווה את אהרן להדליק את המנורה והתורה הקדושה אומרת לנו "וַיַּעַשׂ כֵּן אֶהְרֵן", ורש"י אומר להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, אהרן עשה בדיוק כמו שהקב"ה ציווה אותו.

כל המפרשים שואלים הרי פשוט שאהרן לא ישנה מדבר השם, הרי מי שישנה מדבר השם הוא רשע ועושה עבירה, אם כך מה הגדולה שהתורה משבחת אותו בזה שלא שינה? ועוד יש לשאול, מובא במדרש (במד"ר טו, ט) **אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל "שְׁלַח אֹרְךָ וְאִמְתָּךְ הִמָּה יִנְחֹנֵנִי"** (תהלים מג, ג). צריך להבין מה הקשר

בין הפס' שהביא המדרש לבין "בְּהֶעֱלִיתָ
אֶת הַנֵּרֹת"?

מובא במדרש (ויק"ר לה, א) "חֲשַׁבְתִּי דְרַכִּי
וְאָשִׁיבָה רַגְלִי אֶל עֲדוֹתַיָּךְ" (תהלים קיט, נט),
אמר דוד רבונו של עולם בכל יום ויום הייתי
מחשב ואומר למקום פלוני ולבית דירה
פלונית אני הולך, והיו רגלי מביאות אותי
לבתי כנסיות ולבתי מדרשות. דוד המלך
אומר לקב"ה שבכל יום היה רוצה ללכת
לבתי תיאטראות ובתי קרקסאות והרגלים
שלו היו לוקחות אותו לבית המדרש. נקשה
קושיה חזקה ביותר, איך דוד מלך ישראל
שהיה קודש קודשים רוצה ללכת למקומות
כאלה, מקומות שהולכים לשם אנשים
שרחוקים מדרך השם?

אלא אפשר לפרש ולומר יסוד גדול, יש
שתי דרכים שהאדם יכול ללמוד איך ללכת
בדרך השם. דרך אחת שהאדם רואה את
הרשעים איך שהם עושים עבירות ומעשים

לא טובים ונופלים, יורדים למצבים קשים ביותר ונענשים. והאדם אומר שהוא לא יהיה כמוהם ולא יתנהג כמוהם, והוא מתחזק והולך בדרך טובה.

יש דרך שניה שהאדם מתדבק בתורה ובקדושה ומשם לומד איך להתחזק ולהתעלות להיות אציל ועדין הנפש. התורה הקדושה אומרת לנו שהדרך הנכונה והטובה ביותר היא להידבק בתורה ובקדושה ואז להתחזק ולא מראיית הרשעים וראיית הרע שלהם ואז להתחזק.

וכך גם רואים אצל יעקב אבינו כשהולך לפגוש את עשו "עם לבן גרתי" (בראשית לב, ה) ורש"י מפרש שם ותרי"ג מצות שמרתי, ולא למדתי ממעשיו הרעים. זה שיעקב אבינו שומר תורה ומצוות זה כי נדבק בקב"ה ולא שראה את הרע של לבן ומזה התחזק.

וזה יסוד גדול שהאדם צריך להידבק בתורה ובקדושה ולהתחזק ולא לראות

את השלילי של הרשעים ומזה להתחזק. מתי שהאדם רואה את הרע והשלילי של הרשעים ומזה מתחזק, החיזוק שלו פגום ויש לו שם חוסר ודבר לא טוב שברבות הימים זה נהיה בעוכריו.

על פי זה נפרש מה שאומר דוד המלך "חֲשַׁבְתִּי דְרָכַי" כל יום היה דוד המלך אומר שיתחזק מלראות את הרשעים איך הם מתנהגים רע ואיך לא להיות כמוהם, אבל רגליו היו מוליכות אותו לבית המדרש להידבק בקב"ה ובתורה ובמצוות ומזה התחזק ולא מהדרך הרעה של הרשעים שלא ללמוד ממעשיהם הרעים.

וזה הדרך הטובה שהאדם צריך להתחזק בנפשו כמה שיותר להידבק בקב"ה ולהתנהג בקדושה וטהרה ביראת שמיים מלימוד של התורה הקדושה, לא משלילי על הרשעים. וזה הפירוש "שֶׁלַח אֹרֶךְ וְאַמְתָּךְ הִמָּה יִנְחֹנֶנִי" שעבודת השם והתורה הקדושה זה

מה שינחה אותי ולא לראות את הרשעים
שמתנהגים רע ולהתרחק מהם. וכך גם יובן
על אהרן שלא שינה, כל דרכו של אהרן
הייתה דבקות בקב"ה וקדושה מלימוד
התורה והמצוות ולא לימוד מהרשעים
וההתרחקות מהם.

— . —

"שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רִגְלֵי הָעַם"

אדם בעל תאוה אי אפשר להשביעו

משה רבנו אומר בפרשת השבוע לקב"ה
"שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רִגְלֵי הָעַם אֲשֶׁר אֲנִי בְּקִרְבּוֹ
וְאַתָּה אֹמְרַת בְּשׂוֹר אֶתְּנִי לָהֶם וְאֶכְלוּ חֵדֶשׁ
יָמִים" מקשה רבנו החתם סופר קושייה
חזקה ביותר, הקב"ה אומר למשה רבנו
שצריך לתת בשר לעם ישראל, משה רבנו
שואל את הקב"ה איך אפשר לתת לשש
מאות אלף אנשים אוכל וכי משה רבנו
מסתפק ביכולת הקב"ה לתת אוכל לעם
ישראל, הרי הקב"ה זה מעל לשכל ומעל
לכל הבנה ופשוט שהקב"ה כל יכול, הקב"ה
זן ומפרנס את כל העולם כולו מביצי כינים
ועד קרני ראמים, אם כך מה משה רבנו
שואל את הקב"ה אם הוא יכול לתת אוכל
לכ"כ הרבה אנשים? ושאלה נוספת שואל
רבנו החתם סופר למה משה רבנו אומר

דוקא רגלי העם ולא שש מאות אלף אנשים
מבני ישראל?

אלא מבאר רבנו החתם סופר ואומר
יסוד גדול, מתי שהקב"ה נתן לבני ישראל
את המן, התורה הקדושה אומרת "לְקַטּוּ
מִמֶּנּוּ אִישׁ לְפִי אֶכְלוּ עֹמֵר לְגִלְגַּלֹּת" (שמות
טז, טז) גולגולת זה ראש, מתי שהאדם עם
יראת שמיים ודבקות בקב"ה ואין לו תאוה
אז הוא בבחינת גולגולת שזה ראש. מתי
שהאדם נופל לתאוה אז הוא בבחינת רגל,
יורד מלמעלה מהראש למטה לרגליים.

ועל פי זה אפשר לבאר את מה שמובא
במדרש (קהלת רבה א, יג) מי שיש לו מנה רוצה
מאתיים, אדם יש לו מיליון רוצה שניים, יש
לו עשר רוצה עשרים, אדם אף פעם לא עוצר
במה שיש לו. אדם מקבל דבר ממשהו הוא
רוצה יותר ואז הוא מאשים ואומר עשו לי
ולקחו לי, אין סוף לטענות שלו.

משה רבנו אומר לקב"ה ברגע שניתן לבני ישראל את התאוה של הבשר, אם יהיה להם בשר הם ירצו עוד ואם מתחילים עכשיו תאוה אין לזה סוף. אומר משה רבנו לקב"ה אתה הקב"ה בראת את העולם שמי שיש לו מנה רוצה מאתיים, הם רוצים עכשיו בשר והם ירדו מגולגולת של מן לרגלים, אז גם אם תתן להם עכשיו זה לא יספיק והם ירצו עוד, אז איך אפשר להשלים את כל התאוה הזאת ואת כל מה שהם רוצים, אפילו אתה הקב"ה ח"ו איך תתן להם את זה?

צריך לדעת שהקב"ה ברא את העולם עם גבולות ואי אפשר לעבור את המציאות של העולם, אדם יכול להיות עם מטוס וזה לא מספק אותו הוא רוצה שני מטוסים, יש לו שניים הוא רוצה ארבע, יש לו אונייה הוא רוצה עוד אחת, יש גם גבולות בעולם למה שהאדם יכול. היום יש עשירים בעולם שיכולים הכל לעשות, אז לא מספק אותם מטוס אחד ולא מספקת אותם אונייה.

לפני כמה זמן היה אצלנו אדם שאמר לנו, הרב יש לי הכל, יש לי מטוס ויש לי אונייה ועכשיו אני רוצה לעלות לירח. הוא שילם ארבעים מיליון דולר ועשה שלוש שנים הכנות לגוף בשביל לעלות ביום הולדת של גיל שישים לירח. אין לאדם כבר מה לעשות בחיים, היום האדם כבר ממצה את כל התאוות שבעולם. אם נזכור לפני שנים, למי היה פלאפון למי היה טיסות והיה בית, והיום לאנשים יש בית בניו יורק ובית במיאמי ובית בארץ ישראל, כלום לא מספק את האדם.

משה רבנו אומר לקב"ה, הם מתחילים עכשיו את התאוות של רגל זה כבר ירד מראש זה עכשיו רגל, הם רוצים בשר ולאן התאוות האלה ילכו ולאן הן יגיעו, זה רצונות של תאוות שאי אפשר לספק אותן. אומר החתם סופר זו הטענה של משה רבנו מי יכול לספק ולממן את זה, ברגע שירדו מראש לרגל יש להם מנה הם ירצו מאתניים.

אדם נותן לאשתו את כל הטוב שבעולם, לאט לאט היא כבר לא מעריכה את זה היא רוצה עוד, היא אומרת לו מה עשית לי, לא עשית לי כלום זה מגיע לי. אדם קונה ונותן לילד שלו, אם הילד היה יודע כמה האבא עושה בשבילו, אבל הילד לא מבין והוא חושב שהאבא חייב לו. האבא רק חוזר קצת עצוב מהעבודה אז הילד קצת פגוע, נשבר ובוכה הולך לפסיכולוג בבית הספר שההורים צועקים עליו ומרביצים לו ועושים לו. אדם עושה משהו ומתחיל לדבר ולאט לאט הוא מאמין במה שמדבר ומאבד את כל עולמו. אדם נותן צדקה ואז אומר לשון הרע אומר כך וכך, הוא מאבד גם עולם הזה איבד את הכסף, גם את העולם הבא ועלה בידו רק חורבן שאין לו שני.

לכן אדם מתי שמתחיל בתאוה ומתחיל בדיבור, הוא חייב לבלום את זה מיד כי בסוף לא ישיג כלום והחריב את כל עולמו. משה רבנו אומר לקב"ה גם הבשר שעכשיו

הם מתחילים לבקש גם אתה איך תממן את זה כי אתה הקב"ה אמרת שמי שיש לו מנה רוצה מאתיים ואז אין לזה סוף. נכון שהכל הקב"ה יכול, אבל יש גם גבולות שהקב"ה ברא בעולם. עם ישראל מתחילים לאכול בשר, הם מאבדים את המן יורדים מהדרגה של הגולגולת ונכנסים לתאוה וכדי להצדיק את זה הם מוצאים את כל הפתרונות למה הוא צודק פה ולמה צודק שם ואז האדם מאבד את כל עולמו, על זה אומר משה רבנו לקב"ה שבגבולות שהקב"ה שם בעולם הוא לא יכול לעשות את זה כי האדם לא יסתפק בזה וירצה לעבור את זה.

— • —

**"וְהָיָה כִּי תֵלֶךְ עִמָּנוּ וְהָיָה הַטּוֹב הַהוּא אֲשֶׁר
יֵיטִיב ה' עִמָּנוּ וְהַטְּבַנּוּ לָךְ"**

אדם שמלמד אחרים את מה שלמד
מגיע לשלימות בלימוד התורה

אנו מוצאים בפרשת השבוע, משה רבנו אומר ליתרו חמיו "נִסְעִים אֲנַחְנוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר ה' אֶתְּךָ לָכֶם לְכֹה אֶתְּנוּ וְהַטְּבַנּוּ לָךְ". יתרו היה אחד מכהני הדת הגדולים שחזר בתשובה "וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כִּהֵן מִדִּין חֵתָן מֹשֶׁה" (שמות יח, א) אחרי ששמע על קריעת ים סוף ומלחמת עמלק ובא למדבר. כשיתרו רוצה לחזור למדיין למדינה שלו, עומד משה רבנו ומבקש ממנו שיסע איתם לארץ ישראל "וְהָיָה כִּי תֵלֶךְ עִמָּנוּ וְהָיָה הַטּוֹב הַהוּא אֲשֶׁר יֵיטִיב ה' עִמָּנוּ וְהַטְּבַנּוּ לָךְ" ומבטיח לו הרבה הבטחות וכמה טוב יגמלו בני ישראל עם יתרו אם יסע איתם לארץ ישראל.

חשבנו להקשות ולומר מה העניין שיתרו כ"כ מפציר ביתרו לנסוע לארץ ישראל, יתרו

נפגש עם עם ישראל והתגייר, שמח איתם ונתן להם עצות טובות שמשה רבנו קיים ויישם אותם. אם כך בשביל מה משה רבנו לוחץ את יתרו לבוא איתם ולהיכנס עם בני ישראל לארץ ישראל?

אלא אולי אפשר לפרש ולומר על פי דברי רבותינו הקדושים, רבנו החתם סופר אומר שמצוות לימוד תורה זה לא רק שאדם יושב ולומד תורה, אלא שחלק מלימוד התורה זה ללמד אנשים אחרים תורה, אדם שלמד תורה רק לעצמו וזה נשאר בגדר שהוא לבד למד תורה הוא לא סיים לקיים את מצוות לימוד תורה, מצוות לימוד תורה זה ללמוד וללמד. אדם שלמד רק לעצמו תורה הוא מלמד אנשים אחרים את התורה שהוא למד אז הוא קיים לימוד תורה בשלימות.

לכן יש מצוה גדולה וחובה גדולה לאדם ללמד לאחרים את מה שלמד, "וְשִׁנַּנְתֶּם

לְבַנְיָךְ וּדְבַרְתָּ בָּם" (דברים ו, ז) אדם צריך ללמוד ולשנן גם לאחרים שילמדו את מה שלמד. וזה מה שדורשת הגמרא (סוכה מט:): על הפס' "וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה" (משלי לא, כו) תורה שאדם לומד לעצמו ולא מלמד אחרים היא נקראת תורה, אבל תורה שהאדם לומד ומלמד אחרים נקראת תורת חסד ויש לה כוח ומעלה גדולה של חסד.

ועל פי זה אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, ידוע שאם משה רבנו היה נכנס לארץ ישראל היה התיקון השלם, המשיח היה בא ואז היה מתקיים הפס' "בְּלֶע הַמּוֹת לְנֶצַח וּמְחָה ה' אֱלוֹהִים דְּמַעַה מֵעַל כָּל פְּנִים" (ישעיה כה, ח) לעם ישראל היה התיקון השלם והעולם גם היה מתנהג בשלימות של התיקון השלם ובית המקדש לעולם לא היה נחרב.

אבל משה רבנו ידע שאם העולם יגיע לשלימות שצריך להגיע, אם כך לא יהיה לבני ישראל את מי ללמד תורה משום

שאומרים רבותינו הקדושים מתי שהמשיח יבוא, אז הקב"ה עתיד ללמד את כל עם ישראל תורה והתורה הזו נצחית שלא שוכחים, לא תורה שעוברת ונגמרת שאין שני לה. וברגע שעם ישראל לא ישבו ללמד תורה כי כבר ילמדו הכל מהקב"ה, אין חסד ורחמים שמושפעים מהשמיים לארץ. אומרים רבותינו הקדושים מתי שהאדם יושב ולומד תורה הוא גורם אתערותא דלתתא התעוררות והתעלות למטה שעולים וגורמים לאתערותא דלעילא ולשפע שמושפע מהשמיים לארץ.

אמר משה רבנו כל עם ישראל ילמדו תורה מהקב"ה ויהיה התיקון השלם ואז בני ישראל ילמדו תורה מהקב"ה ולא יהיה להם את מי ללמד ועם ישראל לא יוכל לקיים את לימוד התורה וללמד הלאה אחרים ויהיה פגם בשלימות של התיקון השלם. לכן משה רבנו עמד בתוקף גדול על יתרו שהיה גוי שהתגייר וביקש ממנו בתחנונים לבוא

איתם לארץ ישראל, כי בעתיד בני ישראל ילמדו את הגרים את התורה ואז יתרו יהיה הסמל הגדול של הגרים שאפשר ללמד אותם תורה, כך יושלם הלימוד תורה של עם ישראל שלומדים תורה מהקב"ה ויש להם גם את הגרים ללמד אותם תורה כמו יתרו שעם ישראל מלמדים אותו.

וזה יסוד גדול שצריך לשים נר לרגלנו, אדם שלמד תורה והשיג השגות ודברים גבוהים זה מצוין וטוב מאוד, אבל יש לו רק חצי דרך בלימוד התורה, הוא צריך את ההשלמה בלימוד התורה על ידי לימוד אחרים את התורה. לכן בברכות התורה אומרים **פְּרוּף אֶתָּה ה' נוֹתֵן הַתּוֹרָה** ולא אומרים נתן התורה, כי בכדי להגיע לשלימות של התורה הקדושה צריך להיות נותן התורה להמשיך ולתת את התורה. אם האדם למד, הוא קיים חלק אחד של לימוד התורה והחלק השני זה נותן התורה,

ללמד אחרים את התורה ואז יגיע לשלימות בלימוד התורה.

לכן צריך לדעת שכל חידוש תורה או דבר שלמדנו, השגנו והבנו אנחנו מחוייבים ללכת ולמסור אותו לאחרים וכך נמשיך את צינורות השפע שישפיעו מהשמיים ונגיע לשלימות בלימוד התורה על ידי שלמדנו ללמוד וללמד, לשמור לעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה.

— • —

**"וַתְּדַבֵּר מְרִים וְאַהֲרֹן בְּמִשְׁהַ עַל אֲדוֹת
הָאִשָּׁה הַכֹּשִׁית אֲשֶׁר לָקַח"**

מרים דיברה לשון הרע על משה למשוך
לו אריכות ימים

רואים בפרשת השבוע שמרים עומדת ומדברת לשון הרע על משה רבנו "על אדות האשה הכושית אשר לקח". נבוא ונשאל מרים הצדקת הגדולה שהייתה כמו אמא של משה רבנו ומסרה נפש בשבילו והצילה אותו, על זה יש למרים לדבר על אשתו הכושית של משה רבנו? ועוד קושייה גדולה מרים הייתה צדקת גדולה ונביאה, איך בכלל מרים מדברת לשון הרע?

אז תרצנו ואמרנו כך, הגמרא מספרת (קידושין לא:): על רבי טרפון מתי שאמא שלו הייתה רוצה לרדת מהמיטה, הוא היה מתכופף שתעמוד על הגב שלו שיהיה לה כמו מדרגה שיהיה לה קל לרדת מהמטה. עוד הגמרא מספרת (ירושלמי פאה ג, ב) על רבי

טרפון שהיה בעל כיבוד הורים גדול ושבת אחת אמא שלו הלכה ברחוב ונקרעו לה הנעלים ברחוב ואי אפשר היה להוציא נעליים בגלל טלטול, שכב רבי טרפון על הרצפה ושם את כפות הידיים שלו על הרצפה כדי שאמא שלו תלך על הידיים שלו ולא תישרט ברגלים.

והגמרא מספרת (שם) שפעם אחת חלה רבי טרפון ועמד למות, בכו חכמים לבקרו ואמא שלו אמרה לחכמים שיתפללו עליו כי הוא נוהג בה כיבוד הורים יותר מידי, שלא ימות הוא עוד צעיר, שאלו אותה חכמים איך הוא מכבד אותה וסיפרה להם. אמרו לה חכמים אפילו יעשה כן אלפי פעמים, לא הגיע לחצי כיבוד הורים שאמרה התורה, אפילו לא התחיל לקיים מצוות כיבוד אב ואם.

אז חשבנו להקשות קושיה, רבי טרפון היה אדם גוסס, למה לא שיבחו אותו

ולימדו עליו כף זכות שעשה כיבוד אב ואם
והיה צדיק, למה אמרו שעוד לא הגיע לחצי
כיבוד אב ואם?

אלא פרשנו ואמרנו כך, אם אומרים על
אדם שהוא קיים ועשה טוב, אז זהו הוא
צריך למות. אבל אם אומרים על אדם שעוד
לא התחיל, צריך עוד להמשיך ואז להאריך
לו את הימים שלו. אותו דבר משה רבנו,
מרים דיברה אודות האשה הכושית אשר
משה לקח ופרש ממנה, כביכול יש לו עוד
מה לתקן ואז יזכה עוד לאריכות ימים.

— • —